

H. M. Broberg, E. S. Forsman, F. Ch. Jernvall, M. J. Karén, M. Koponen, K. H. Ljungell, M. E. Olsson ja E. A. Vesander.

Rouva B. von Fieandt, joka vuosittain sai 1,000 markkaa avustusta veljensä Gunnar Hjeltin rahastosta testamentintekijän marraskuun 6 p:nä 1915 päiväämään testamenttimääräyksen nojalla, anoi, että tämä avustus korotettaisiin 10,000 markkaan, mikä määrä ilmeisesti rahan arvon alennettua paremmin vastasi sitä taloudellista apua, jonka testamentintekijä oli halunnut sisarelleen suoda. Tämän johdosta rahatoimikamari päätti<sup>1)</sup>, että avustusta vuonna 1928 maksettaisiin 10,000 markkaa.

### C. Muut asiat.

*Rahatoimikamarin kokoukset y. m.* Rahatoimikamari päätti<sup>2)</sup>:

1) että kamarin varsinaiset kokoukset kuluvana vuonna pidettäisiin joka tiistai klo 19 ja ylimääräiset kokoukset tarpeen vaatiessa perjantaisin, niinkään klo 15, tai pyhän sattua lähinnä seuraavana arkipäivänä samaan aikaan lukuunottamatta lauantaita, jolloin kokouksen tuli alkaa klo 14;

2) että kamarin jaosto kokoontuisi keskiviikkoisin klo 15, ollen asianomaisilla jaostoilla kuitenkin oikeus sopia päivästä ja ajasta toisinkin;

3) että jaoston kokoonpano olisi seuraava: tammi—huhtikuussa herrat Estlander ja Virta, touko—elokuussa herrat Levonius ja Halme sekä syys—joulukuussa herrat Kauppi ja Leopold; herra Estlanderin varamiehenä toimisi herra Leopold ja päinvastoin, herra Levoniuksen varamiehenä herra Kauppi ja päinvastoin sekä herra Halmeen varamiehenä herra Virta ja päinvastoin;

4) että kaupunginjohtajat ja sihteerit olisivat yleisön tavattavina klo 13—15, asiamies ja notaarit klo 10—15; sekä

5) että rahatoimikamarin ja -konttorin tiedonannot ja ilmoitukset Sanomalehtien ilmoitustoimiston välityksellä julkaistaisiin sanomalehdissä *Arbetsbladet*, *Helsingin Sanomat*, *Hufvudstadsbladet*, *Suomen Sosialidemokraatti* ja *Uusi Suomi*.

Rahatoimikamarin jaostoon erinäisten kansanpuistojen valvojan toimipiiriä koskevien asiain käsittelyä varten kuuluisivat<sup>3)</sup> kaupunginjohtaja A. Castrén puheenjohtajana sekä herrat Estlander ja Halme jäseninä.

Kesän aikana, kesäkuun 5 p:stä lähtien, rahatoimikamarin jaoston tuli kokoontua<sup>4)</sup> tiistaisin klo 18.

Kaupunginkassan vuosineljännestartuksissa tuli<sup>5)</sup> kaupunginjohtajan olla saapuvilla rahatoimikamarin edustajana.

Rahatoimikamarille osoitetut laskut tuli<sup>6)</sup> kanslianjohtajan ja hänen estyneenä ollessaan rahatoimenjohtajan hyväksyä.

Rahatoimikamarin kanslia ja konttori sekä muut kamarin alaiset virastot oli pidettävä suljettuina<sup>7)</sup> pääsiäislauantaina, huhtikuun 7 p:nä, itsenäisyypäivänä, joulukuun 6:ntenä, sekä jouluaattona, joulukuun 24:ntenä.

Kanslianjohtaja J. W. Andersinille annettiin<sup>8)</sup> tehtäväksi määrätä kamarin eri viranhaltijain kesäloma-ajat. Kaupunginjohtaja A. Castrénille tai hänen ollessaan estyneenä sihteerä K. Hård af Segerstadille uskottiin teh-

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 21 p. jouluk. 2,274 §. — <sup>2)</sup> S:n 3 p. tammik. 1 §. — <sup>3)</sup> S:n 3 p. tammik. 8 §. — <sup>4)</sup> S:n 1 p. kesäk. 983 §. — <sup>5)</sup> S:n 3 p. tammik. 2 §. — <sup>6)</sup> S:n 3 p. tammik. 3 §. — <sup>7)</sup> S:n 3 p. huhtik. 571 § ja 4 p. jouluk. 2,169 §. — <sup>8)</sup> S:n 25 p. toukok. 962 §.

täväksi kanslianjohtaja Andersinin nauttiessa kesälomaansa jakaa saapuvat asiat eri esittelijäin kesken. Lisäksi kamari päätti, että sihteeri A. Blombergin tuli hoitaa asiamiehen tehtävät tämän kesäloman aikana ja asiamiesosaston notaarin T. Törnblomin notaari G. Brotheruksen tehtävät tämän kesäloman aikana.

*Rahatoimikamarin asiamiesosasto.* Rahatoimikamari määräsi <sup>1)</sup>, että asiamiehen vuosittain oli annettava selonteko toiminnastaan, ensimmäisen kerran vuodelta 1927, diaarien ohella pidettävä kortistoa kaikista velkomisasiosta sekä, jos tarpeelliseksi katsottiin, muistakin asioista.

*Talousarvioehdotuksen käsittely.* Rahatoimikamari päätti <sup>2)</sup>, että talousarvioehdotuksen tuli olla oikaisuvedoksena jo ensimmäisen lukemisen tapahtuessa. Toinen lukeminen olisi asiallisessa suhteessa viimeinen, ja kolmannessa lukemisessa ratkaistaisiin ainoastaan muodollisia kysymyksiä, kuitenkin siten, että muutoksia ja lisäyksiä voitiin tehdä siinä tapauksessa, että kamari teki siitä yksimielisen päätöksen. Kaupunginvaltuuston ja rahatoimikamarin päätökset talousarvioon otettavista määrärahoista otettaisiin huomioon, mikäli ne oli tehty ennen toista talousarvionkäsittelyä.

*Kesäaika kaupungin virastoissa.* Rahatoimikonttori oli kesä—elokuussa pidettävä avoinna klo 8.45—15, lauantaisin klo 8.45—14, kuitenkin siten, että kassat oli suljettava klo 14.30 ja klo 13.30 <sup>3)</sup>.

Rakennuskonttori oikeutettiin <sup>4)</sup> kesäkuukausina noudattamaan samoja aukioloaikoja kuin rahatoimikonttori.

*Liputus.* Rahatoimikamari päätti <sup>5)</sup>, että kaikki kaupungin rakennukset oli liputettava kesäkuun 24 p:nä.

*Vuosien 1875—87 kunnalliskertomukset.* Rahatoimikamari hyväksyi <sup>6)</sup> periaatteessa tilastokonttorin ehdotuksen, että laadittaisiin ja painatettaisiin kertomukset kaupunginvaltuuston toiminnasta vuosina 1875—87 ja rahatoimikamarin toiminnasta vuosina 1877—87 samoin kuin yleishakemisto kunnalliskertomuksiin vuoteen 1930 asti.

*Elinkustannustiedustelu.* Tilastollisen päätoimiston sosialitilastollinen osasto oli ehdottanut, että sitä tutkimusta Helsingin elinkustannuksista <sup>7)</sup>, joka perustui n. 375 henkilön kokovuotiseen kirjanpitoon, täydennettäisiin panemalla toimeen samanlaatuinen tutkimus n. 400 kaupungin varattomimpaan väestöön kuuluvan henkilön tuloista ja menoista n. kahden viikon kuluessa, sekä anonut, että tilastokonttori avustaisi osastoa jälkimmäisessäkin tutkimuksessa. Sen johdosta rahatoimikamari antoi <sup>8)</sup> tilastokonttorille tehtäväksi avustaa tilastollista päätoimistoa tarpeellisen tutkimusaineiston keräämisessä.

*Vuokratiedustelu.* Tilastollisen päätoimiston sosialitilastollisen osaston anottua, että kaupunki samoin kuin aikaisemminkin avustaisi kerättyä kesäkuun aikana tarpeellista tilastoaineistoa Helsingin vuokratason selville saamiseksi, rahatoimikamari päätti <sup>9)</sup> antaa tilastokonttorille tehtäväksi ryhtyä edellä mainitussa tarkoituksessa yhteistoimintaan tilastollisen päätoimiston kanssa sekä suorittaa vuokratiedustelusta aiheutuvat kustannukset talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkityllä määrärahalla.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 24 p. tammik. 113 §. — <sup>2)</sup> S:n 28 p. syysk. 1,579 §. — <sup>3)</sup> S:n 29 p. toukok. 965 §. — <sup>4)</sup> S:n 5 p. kesäk. 991 §. — <sup>5)</sup> S:n 18 p. toukok. 908 §. — <sup>6)</sup> S:n 12 p. kesäk. 1,045 §. — <sup>7)</sup> Ks. v:n 1927 kert. s. 129 ja 4\*. — <sup>8)</sup> Rkmrin pöytäk. 21 p. helmik. 272 §; ks. myös tätä kert. s. 4\*. — <sup>9)</sup> Rkmrin pöytäk. 11 p. toukok. 828 §.

*Työväenjärjestöjen tiedonantajan tilaaminen.* Kaupunginjohtaja A. Castrén ilmoitti, että hän saatuaan tietoonsa, että kaupunginkirjaston johtokunta oli päättänyt tilata mainittuun kirjastoon Työväenjärjestöjen tiedonantajan, oli kieltänyt kaupunginkirjastonhoitajaa panemasta hallituksen päätöstä täytäntöön ja vaatinut johtokunnalta selitystä sen johdosta, että se oli päättänyt tilata lehden, joka oli yleisesti tunnettu kommunistiseksi, jonka toimitus oikeusministerin toimesta oli asetettu syytteeseen maanpetoksesta ja jonka lakkauttamista vaadittiin. Kaupunginjohtajan toimenpiteen hyväksyen rahatoimikamari päätti<sup>1)</sup> esittää, että maistraatti vahvistaisi kiellon.

*Kaupunginmuseon kokoelmat.* Kaupunginmuseon johtokunnan esitys, joka koski suotavia toimenpiteitä museon kokoelmien kartuttamiseksi, päätettiin<sup>2)</sup> lyhennettynä julkaista painosta ja jakaa kaikille kaupungin hallituksille ja lautakunnille.

*Tonttien myynnin tiedoittaminen.* Rahatoimikamari päätti<sup>3)</sup>, että tonttien myymisestä oli annettava tieto puhtaanapitolaitokselle.

*Kaupunginvaltuutettujen lausunnot talousarvioehdotusta käsiteltäessä.* Kaupunginvaltuutettujen kaupungin vuoden 1929 menoarvioehdotusta käsiteltäessä esittämien lausuntojen johdosta rahatoimikamari päätti<sup>4)</sup>

antaa satamahallitukselle tehtäväksi laatia laskelman kaupungin satamain kannattavuudesta;

antaa sosialilautakunnalle tehtäväksi laatia tarkat laskelmat Käpylän, Toukolan ja Kumpulan omakotialueiden kannattavuudesta sekä tällöin kaupungin asuntopoliittiset tehtävät huomioonottaen erityisesti harkita, voitiinko voimassa olevia vuokramaksuja pitää suuruudeltaan tarkoituksenmukaisina;

kehoittaa köyhäinholitolautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin niiden valitusten johdosta, joita oli esitetty m. m. yleisön kohtelusta Siltasaaren kansliassa ja siitä, että avun hakijain usein täytyi odottaa ylen kauan, ennenkuin he saivat asiansa esitettyksi, sekä aikanaan ilmoittamaan kamarille, mihin toimenpiteisiin lautakunta oli asiassa ryhtynyt; sekä

kehoittaa rakennuskonttoria tutkimaan, voitaisiinko Hesperian puisto kokonaan tai osaksi panna väliaikaisesti kuntoon, erityisesti leikkikenttään tarvetta silmällä pitäen.

*Maksut kadun aitaamisoikeudesta.* Koska kadun aitaamisesta rakennusvirityksiin suoritettavien maksujen veloitus ja kannanta ei ollut tyydyttävällä tavalla järjestetty, veloitus kun tapahtui vasta senjälkeen kuin rakentaja oli lakannut käyttämästä katua ja kannanta siten vuoden, vieläpä kahdenkin kuluttua, rahatoimikamari rahatoimenjohtaja V. Huplin ehdotuksesta päätti<sup>5)</sup> vahvistaa uudet säännöt<sup>6)</sup> noudatettaviksi puheena olevain maksujen veloitamisessa.

*Maksujen periminen.* Rahatoimenjohtaja V. Hupli ilmoitti, että hänen käsityksensä mukaan maavuokrain, kadun aitaamismaksujen, yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettyjen lainain sekä valtion varoista saatujen kuoletuslainain, tontinlunastusten, desinfioimismaksujen y. m. tilapäisten saatavien, vuokrain ja maksujen periminen oli epätydyttävästi järjestetty siten, että sekä itse maksujen kannanta että niiden tilitys kohtuuttomasti viivästyi. Syynä tähän oli rahatoimenjohtajan mielestä osin se, että perimisessä noudatettiin sopimatonta menetelmää, osin se

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 27 p. huhtik. 723 § ja 8 p. toukok. 823 §. — <sup>2)</sup> S:n 1 p. toukok. 744 §. — <sup>3)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 23 p. toukok. 3,949 §. — <sup>4)</sup> Rkmrin pöytäk. 21 p. jouluk. 2,280 §. — <sup>5)</sup> S:n 12 p. lokak. 1,684 § ja 20 p. marrask. 2,039 §. — <sup>6)</sup> Ks. Kunnall. asetuskok. s. 65.

ettei rahastaja W. Eriksson ollut huolellisesti hoitanut tehtävänsä. Rahatoimenjohtaja oli sen vuoksi peruuttanut hänelle uskotut valtuudet ja uskonut puheena olevain maksujen perimisen yksinomaisena tehtävänä vahtimestari J. Nymanille. Edelleen rahatoimenjohtaja herätti kysymyksen rahastuksen järjestämisestä uudelleen, mutta se jätettiin <sup>1)</sup> eri esityksen varaan.

*Ratapihan järjestely.* Insinööri V. J. Tammelinin lähetettyä kamarille Helsingin ratapihan järjestelyehdotuksen, joka myöskin kosketteli asunto-alueille johtavia liikenneväyliä, professori E. Saarinen oli lupautunut korvauksetta antamaan siitä lausuntonsa. Tämän johdosta rahatoimikamari päätti <sup>2)</sup> lähettää professori Saariselle kiitoskirjeen.

*Rakennuskorkeutta koskevat rakennusjärjestyksen määräykset.* Rakennusmestari J. Ahde-vainajan perilliset oikeutettiin <sup>3)</sup> poiketen voimassa olevista rakennuskorkeutta koskevista määräyksistä korottamaan omistamansa, VII kaupunginosan korttelissa n:o 136 sijaitsevalla Tehtaankadun tontilla n:o 4 olevan rakennuksen katolisen kirkon puoleista osaa enintään 35 cm, jotta ullakkokerrokseen kävisi mahdolliseksi sisustaa joitakin huoneita.

*Oikeus järjestää ikkunoita naapuritonttia vastaan olevaan päätyyn.* Asunto-osakeyhtiö Fredrikinkatu n:o 58:lle myönnettiin <sup>4)</sup> lupa avata kaksi ikkunaa omistamansa Fredrikinkadun talon n:o 58 päätyyn, jota vastassa oli kaupungin omistama saman kadun tontti n:o 56, ehdoin, että yhtiö sitoutui muuraamaan umpeen ikkunat heti kun tontti n:o 56 oli rakennettu.

*Kauppapalatsi.* Uudenmaan läänin maaherran hyväksyttyä sen uudisrakennuksen piirustukset, jonka Kauppapalatsi osakeyhtiö aikoi rakennuttaa II kaupunginosan korttelissa n:o 37 sijaitsevalle Kaisaniemenkadun tontille n:o 9, ja rahatoimikamarin valitettua <sup>5)</sup> tästä korkeimpaan hallinto-oikeuteen huomauttaen, että piirustukset poikkesivat rakennusjärjestyksen määräyksistä sikäli, että tontin pinta-alasta oli suunniteltu rakennettavaksi suurempi osa kuin rakennusjärjestys salli, korkein hallinto-oikeus huhtikuun 23 p:nä antamallaan päätöksellä kumosi <sup>6)</sup> maaherran edellä mainitun päätöksen.

*Latvialaisten kunnallismiesten vierailu.* Kaupunginjohtaja A. Castrénille annettiin tehtäväksi <sup>7)</sup> päättää, miten erinäisten kaupunkiin vierailemaan saapuvien latvialaisten kunnallismiesten vastaanotto oli järjestettävä.

*Viroilaisten sairaanhoitajattarien vierailu.* Kaupungin sairaalain hallitus ilmoitti, että 15 virolaista sairaanhoitajataria aikoi saapua vierailemaan Helsinkiin lokakuun alussa sekä että hallitus oli suostunut siihen, että heidät majoitettiin johonkin silloin käyttämättä olevaan kulkutautisairaalan paviljonkiin, että he saivat ilmaiseksi aamukahvit sairaalan ruokalassa sekä että kuudelle heistä varattiin tilaisuus sairaanhoidon harjoitteluun kaupungin sairaaloissa, joissa he myös saisivat ateriansa. Tämä toimenpide hyväksyttiin <sup>8)</sup>.

*Kansanpuistojen liikenteen aikataulut* rahatoimikamari hyväksyi <sup>9)</sup>.

*Esikaupunkien liikenneyhteydet.* Esikaupunkien liikenneyhteydskysymystä valmistelemaan asetettu komitea antoi mietintönsä, ja rahatoimikamari päätti <sup>10)</sup> hankkia siitä rautatiehallituksen lausunnon, mikäli kysymys koski valtionrautateiden omistaman maan yli kulkevaa liikennettä. Kaupungin

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 30 p. lokak. 1,805 §. — <sup>2)</sup> S:n 24 p. heinäk. 1,274 §. — <sup>3)</sup> S:n 8 p. kesäk. 1,029 §. — <sup>4)</sup> S:n 15 p. toukok. 892 §. — <sup>5)</sup> Ks. v:n 1927 kert. s. 146. —

<sup>6)</sup> Rkmrin pöytäk. 19 p. kesäk. 1,033 § ja 31 p. heinäk. 1,282 §. — <sup>7)</sup> S:n 14 p. elok. 1,341 §. — <sup>8)</sup> S:n 16 p. lokak. 1,719 §. — <sup>9)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 2 p. huhtik. 3,404 a §.

— <sup>10)</sup> Rkmrin pöytäk. 12 p. kesäk. 1,063 §.

yleisten töiden hallitusta kehoitettiin kaupunginasemakaavaa suunnitellesaan ottamaan huomioon komitean ehdotusten toteuttamismahdollisuudet.

*Rottain hävittäminen.* Talonisännöitsijälle annettiin tehtäväksi<sup>1)</sup> ryhtyä toimenpiteisiin rottain hävittämiseksi kaupungin taloista.

*Lihan punnitseminen.* Satamahallituksen esitykseen myöntyen rahatoimikamari päätti<sup>2)</sup>, että Helsingissä kaupan pidetyn lihan punnitseminen vuoden 1929 alusta oli toimitettava lihantarkastamossa eikä kuten siihen asti satamaviranomaisten toimesta.

*Turuntien varrella oleva kahvila.* Rahatoimikamari oikeutti<sup>3)</sup> voimisteluseuran Helsingin voimistelijat pitämään Turuntien varrella olevan kahvilansa avoimna myöskin talvikuukausina.

*Uimahallia koskeva sopimus.* Urheilulautakunta ilmoitti kaupungin ja Uimahalli osakeyhtiön välillä tehdyn lainasopimuksen mukaisesti sopineensa yhtiön kanssa kaupungin kansakoulujen oppilaiden oikeudesta käyttää hyväkseen yhtiön uimahalleja. Ilmoitus ei antanut<sup>4)</sup> rahatoimikamarille toimenpiteen aihetta.

*Matkakertomuksia jättivät<sup>5)</sup>* lastensuojelutoiminnan johtaja R. Liukkonen, kirjaltaja V. Korander, filosofianmaisteri V. Aspelund, lämpötekniikko O. W. Fagerholm, kunnalliskodin ja työlaitoksen apulaisjohtaja H. Waahterlinna, rakennuskonttorin katuosaston insinööri V. Starck, kaupunginpuutarhuri J. E. Blomqvist, lastensuojelulautakunnan kanslianhoitaja M. Tawaststjerna, lastensuojelulautakunnan naistarkastajat A. Stegman ja M. Ahlberg, rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston avustava arkkitehti E. Kaalamo, ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja T. Häggström, kansakoulutarkastaja A. Jotuni, Kivelän sairaalan apulaislääkäri U. Tötterman ja ammattiopetuslaitosten tarkastaja A. Breitholtz.

*Rahatoimikamarin viranhaltijat.* Kaupunginjohtaja A. Castrén määrättiin<sup>6)</sup> rahatoimenjohtaja V. Huplin ollessa matkoilla kaupungin asioissa oman virkansa ohella hoitamaan hänenkin tehtävänsä.

Rahatoimikamari valtuutti<sup>7)</sup> kansliansa toistaiseksi palkkaamaan sopivan henkilön hoitamaan sihtööri A. Ervastin siihen asti hoitamaa<sup>8)</sup> sihteerintointia samalla määräten, että sijaisen tuli saada virkaan liittyvä pohjapalkka. Tämän johdosta otettiin<sup>9)</sup> sairaalain tiliviraston kamreeri A. Danielson tilapäiseksi sihteeriksi kamariin tammikuun 9 p:stä lukien. Toukokuun 30 p:nä kaupunginvaltuusto valitsi<sup>10)</sup> kamreeri Danielsonin toimen vakinaiseksi haltijaksi.

Sihtööri H. Dalströmille myönnettiin<sup>11)</sup> sairauden takia virkavapautta yhdeksi kesäkuukaudeksi ja hänet oikeutettiin tältä ajalta saamaan palkkansa vähentämättömänä.

Sihtööri A. Danielson määrättiin<sup>12)</sup> syyskuun 1 p:stä enintään seuraavan joulukuun 15 p:ään avustamaan rahatoimenjohtajaa vuoden 1929 talousarvioehdotuksen laadinnassa.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 16 p. maalisk. 466 §. — <sup>2)</sup> S:n 9 p. marrask. 1,901 §. — <sup>3)</sup> S:n 10 p. heinäk. 1,186 §. — <sup>4)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 17 p. lokak. 5,560 §; ks. myös tätä kert. s. 117\*. — <sup>5)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 18 p. tammik. 2,599—2,604 §, 1 p. helmik. 2,737 §, rkmrin pöytäk. 20 p. maalisk. 487 ja 488 §, 2 p. lokak. 1,619 §, rkmrin jstn pöytäk. 14 p. marrask. 5,922 ja 5,923 §. — <sup>6)</sup> Rkmrin pöytäk. 13 p. huhtik. 628 §. — <sup>7)</sup> S:n 3 p. tammik. 9 §. — <sup>8)</sup> Ks. tätä kert. s. 139. — <sup>9)</sup> Rkmrin pöytäk. 10 p. tammik. 13 §, rkmrin jstn pöytäk. 18 p. tammik. 2,591 § ja rkmrin pöytäk. 1 p. toukok. 764 §. — <sup>10)</sup> Ks. tätä kert. s. 140. — <sup>11)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 5 p. kesäk. 4,033 §. — <sup>12)</sup> Rkmrin pöytäk. 14 p. elok. 1,327 §.

Avustavalle notaarille I. Nordbergille myönnettiin<sup>1)</sup> virkavapautta maaliskuun 1 p:stä enintään vuoden loppuun, minä aikana hänen oli määrä toimia kunnallisen keskustoiliston lainopillisen sihteerin sijaisena. Hänen virkavapautensa aikana tuli<sup>2)</sup> notaarien G. Brotheruksen ja T. Törnblomin omien virkainsa ohella yhteisesti hoitaa avustavan notaarin toimeen liittyvät tehtävät ja saada palkkioksi viimeksi mainittuun virkaan kuuluva pohja-palkka, josta puolet maksettaisiin notaari Brotherukselle, puolet notaari Törnblomille.

Rahatoimikamari oikeutti<sup>3)</sup> kansliansa kesä—elokuuksi ottamaan palvelukseensa ylimääräisen apulaisen erityisesti avustamaan notaareita ja kirjaa-jaa, mutta myöskin muita viranhaltijoita. Palkkioksi oli mainitulle henkilölle suoritettava 2,000 markkaa kuukaudessa kamarin käyttövaroista. Tämän päätöksen johdosta kanslia otti<sup>4)</sup> puheena olevaksi apulaiseksi lakitieteen ylioppilaan T. Nordbergin.

Avustavalle notaarille I. Nordbergille annettiin tehtäväksi<sup>5)</sup> valmistella ja esitellä kamarin kokouksissa juoksevat eläke- y. m. asiat 1,000 markan lisäpalkkiosta kuukaudessa, joka oli maksettava talousarvioon kamarin kanslian tilapäisten apulaisten palkkaamiseksi merkitystä määrärahadista. Tämä määräys olisi voimassa syyskuun 1 p:stä lukien, jolloin notaari Nordberg ryhtyi jälleen virkaansa, ja niin kauan kuin sihtööri Danielson avusti rahatoimenjohtajaa talousarvion laadinnassa.

Neiti A. Happonen otettiin<sup>6)</sup> tilapäiseksi apulaiseksi kamarin kansliaan syyskuun 1 p:stä enintään vuoden loppuun avustamaan rahatoimenjohtajaa talousarvion laadinnassa 2,500 markan kuukausipalkkioon, joka oli suoritettava tällaisia tarkoituksia varten menosääntöön merkitystä määrärahadista.

Asiamiesosaston notaari T. Törnblom valtuutettiin<sup>7)</sup> sinä aikana, jolloin asiamies M. Wilskman kaupungin asioissa<sup>8)</sup> oleskeli Pariisissa, allekirjoittamaan osaston lähtevät kirjelmät ja muut asiakirjat.

Asiamies M. Wilskmanille myönnettiin<sup>9)</sup> virkavapautta yksityisasiain vuoksi lokakuun 16 p:stä kuukauden loppuun, minä aikana notaari T. Törnblomin tuli toimia hänen sijaisenaan.

Rahatoimikamarin asiamiesosaston notaarille T. Törnblomille myönnettiin<sup>10)</sup> virkavapautta sairauden takia elokuun 10 p:stä syyskuun 3 p:ään, sijaisena hovioikeudenauskultantti I. Nordberg.

Rahatoimikamari päätti<sup>11)</sup>, että hovioikeudenauskultantti O. Larma otettaisiin tilapäiseksi apulaiseksi asiamiesosastolle neljäksi kuukaudeksi lukien huhtikuun 1 p:stä 2,500 markan kuukausipalkkioon, joka suoritettaisiin kamarin tilapäisten apulaisten määrärahadista. Apulainen Larma vapautettiin<sup>12)</sup> sittemmin virkatehtävistään kesäkuun 8 p:n ja heinäkuun 7 p:n väliseksi ajaksi, joksi hänet oli määrätty ottamaan osaa Lappeenrannassa pidettäviin aliupseerien reserviharjoituksiin. Samalla kamari määräsi, että apulaiselle Larmalle kesäkuun 5 p:nä oli maksettava tältä ajalta palkkiota 1,500 markkaa ja että hänen määräyksensä toimia ylimääräisenä apulaisena asiamiesosastolla olisi voimassa syyskuun 1 p:ään ja että hän toimiajaltaan saisi

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 10 p. helmik. 232 §. — <sup>2)</sup> S:n 24 p. helmik. 311 §. — <sup>3)</sup> S:n 15 p. toukok. 853 §. — <sup>4)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 12 p. kesäk. 4,107 §. — <sup>5)</sup> Rkmrin pöytäk. 4 p. syysk. 1,426 §. — <sup>6)</sup> S:n 4 p. syysk. 1,428 §. — <sup>7)</sup> S:n 27 p. maalisk. 539 §. — <sup>8)</sup> Ks. tätä kert. s. 217. — <sup>9)</sup> Rkmrin pöytäk. 12 p. lokak. 1,681 §. — <sup>10)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 5 p. syysk. 4,909 §; ks. myös tätä kert. s. 233. — <sup>11)</sup> Rkmrin pöytäk. 16 p. maalisk. 471 §. — <sup>12)</sup> S:n 1 p. kesäk. 974 §.

2,500 markan kuukausipalkan, joka maksettaisiin tavallisessa järjestyksessä heinäkuun 13 p:nä ja elokuun 13 p:nä, mutta ei kesäkuussa.

Asiamiesosaston ylimääräiseksi apulaiseksi syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun otettiin <sup>1)</sup> lakitieteen ylioppilas T. Nordberg, joka oikeutettiin saamaan palkkaa 2,500 markkaa kuukaudessa. Tästä aiheutuva meno oli suoritettava mainitun osaston tilapäisten apulaisten määrärahasta. Apulaisen Nordbergin virkamääräys pidennettiin <sup>2)</sup> sittemmin tammikuun 1 p:stä 1929 enintään mainitun vuoden loppuun, ja hänen palkkionsa tuli olla entisellään, 2,500 markkaa kuukaudessa.

Ylimääräiselle vahtimestarinapulaiselle K. J. Olinille myönnettiin <sup>3)</sup> anomuksesta ero toimestaan lokakuun 1 p:stä lukien, ja hänen sijaansa otettiin <sup>4)</sup> nuorukainen A. Lekander, jonka tuli ryhtyä toimeensa lokakuun 1 p:nä ja saada palkkaa 500 markkaa kuukaudessa.

*Rahatoimikonttorin viranhaltijat.* Osastopäällikkö E. Jernström määrättiin <sup>5)</sup> hoitamaan kaupunginkamreerin tehtäviä tämän ollessa tilapäisesti estyneenä.

Edelleen valtuutettiin <sup>6)</sup> osastopäällikkö Jernström allekirjoittamaan ja kassaosaston maksettavaksi määräämään sellaiset todisteet, joiden lopullinen laatiminen ei ollut rahatoimikonttorin asia.

Rahatoimikamari päätti <sup>7)</sup>, että 2 rahatoimikonttorin 15 konttoriapulaisentoimeista jätettäisiin toistaiseksi täyttämättä ja muut 13 tointa otettaisiin vakinaiseen menosääntöön tammikuun 1 p:stä lukien.

Avonaiseen kirjanpitäjäntoimeen valittiin <sup>8)</sup> konttorin ent. kassanhoitaja K. J. Söderlund, jonka tuli ryhtyä virkaansa hoitamaan toukokuun 1 p:nä. Samalla määrättiin <sup>9)</sup> herra Söderlund hoitamaan avointa kassanhoitajantointa toistaiseksi ja kunnes virka oli täytetty. 8 palkkaluokkaan kuuluvaan kassanhoitajantoiimeen valittiin sittemmin neiti E. Väissi <sup>10)</sup> ja 7 palkkaluokkaan kuuluvaan kassanhoitajantoiimeen neiti E. J. M. Laes <sup>11)</sup>. Kahteen avoimeen konttoriapulaisentoimeen otettiin rouva G. Fröding <sup>12)</sup> ja neiti S. Luukanen <sup>13)</sup>.

Ent. avustava kaupunginkirjanpitäjä A. Aure määrättiin <sup>14)</sup> kertomusvuoden loppuun toimimaan konttorissa ylimääräisenä virkamiehenä.

Virkavapautta sairauden takia myönnettiin kirjanpitäjä F. Vikstedtille <sup>15)</sup> kahdeksi kuukaudeksi tammikuun 1 p:stä lukien ja konttoriapulaiselle I. Törnblomille <sup>16)</sup> kahdeksi kuukaudeksi syyskuun 15 p:stä lukien.

*Talonisännöitsijäntoimi.* Taloninsännöitsijä K. Gustavson, joka oli eronnut <sup>17)</sup> toimestaan tammikuun 1 p:stä 1929 lukien, määrättiin <sup>18)</sup> hoitamaan sitä sijaisena tammi- ja helmikuussa nauttien entistä palkkaansa, siitä vähennettynä hänelle kunnan varoista maksettu eläkemäärä.

*Kansanpuistot.* Rahatoimikamari oikeutti <sup>19)</sup> kansanpuistojen valvojan ottamaan kanslia-apulaisen sekä myönsi tämän palkkaamiseen kuluvana vuonna tarvittavan määrän, 2,400 markkaa, käyttövaroistaan.

*Kansanpuistojen valvojan kesäloma.* Kansanpuistojen valvojan sijaiseksi lokakuun ajaksi, jolloin hänellä oli kesälomansa, määrättiin <sup>20)</sup> agronomi A.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 31 p. elok. 1,402 §. — <sup>2)</sup> S:n 30 p. marrask. 2,126 §. — <sup>3)</sup> S:n 2 p. lokak. 1,610 §. — <sup>4)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 24 p. lokak. 5,648 §. — <sup>5)</sup> Rkmrin pöytäk. 13 p. maalisk. 413 §. — <sup>6)</sup> S:n 13 p. maalisk. 414 §. — <sup>7)</sup> S:n 17 p. tammik. 82 §. — <sup>8)</sup> S:n 24 p. huhtik. 699 §. — <sup>9)</sup> S:n 24 p. huhtik. 700 §. — <sup>10)</sup> S:n 1 p. toukok. 762 §. — <sup>11)</sup> S:n 12 p. kesäk. 1,044 §. — <sup>12)</sup> S:n 24 p. huhtik. 701 §. — <sup>13)</sup> S:n 16 p. marrask. 2,028 §. — <sup>14)</sup> S:n 30 p. lokak. 1,806 §. — <sup>15)</sup> S:n 17 p. tammik. 88 §; ks. myös tätä kert. s. 233. — <sup>16)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 17 p. lokak. 5,555 §. — <sup>17)</sup> Ks. tätä kert. s. 271. — <sup>18)</sup> Rkmrin pöytäk. 4 p. jouluk. 2,157 §. — <sup>19)</sup> S:n 6 p. maalisk. 386 §. — <sup>20)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 18 p. syysk. 5,146 §.

von Schoultz, jonka tuli palkkioksi saada nostaa tätä tarkoitusta varten talousarvioon merkitty määräraha.

*Varsaaren vartiointi.* Kansanpuistojen valvojan esittämä ehdotus, että Varsasaaren asetettaisiin vartija lauantaiksi ja sunnuntaiksi, hyväksyttiin <sup>1)</sup>, ja valvoja oikeutettiin käyttämään tarpeellinen rahamäärä mainitun kansanpuiston talousarviomäärärahasta teltan ostamiseen mainitun vartijan käytettäväksi.

*Keskuskeittola.* Keskuskeittolan johtokunnan jäseniksi vuodeksi 1928 valittiin <sup>2)</sup> professori C. Tigerstedt sekä rouvat H. Gebhard ja O. Tainio, varalle filosofianmaisteri G. Estlander ja rouva H. Seppälä. Professori Tigerstedtin tuli toimia johtokunnan puheenjohtajana ja keskuskeittolan toimitusjohtajana.

Naisten työtupain johtokuntaan valittiin <sup>3)</sup> vuodeksi 1928 filosofianmaisteri A. Hållfors puheenjohtajaksi sekä työnvälitystoimiston osastonjohtaja A. Bruun, metallityöntekijä P. Kalervo, varatuomari O. Kauppi ja johtaja V. V. Salovaara jäseniksi.

Naisten työtupain toimitusjohtajalle P. T. Steniukselle myönnettiin <sup>4)</sup> anomuksesta ero toimestaan lukien heinäkuun 1 p:stä, ja hänen sijaansa valittiin <sup>5)</sup> johtajaksi liikemies L. K. Laurin, joka oikeutettiin saamaan 4,000 markan sopimuspalkka kuukaudessa.

*Tilastokonttorin viranhaltijat.* Myöntyen tilastokonttorin tekemään esitykseen rahatoimikamari päätti <sup>6)</sup>, että yksi konttorin laskuapulaisen toimi toistaiseksi sai jäädä täyttämättä sekä että sen entiselle haltijalle uskotut tehtävät hoidettaisiin laskua vastaan ja siitä aiheutuvat menot suoritettaisiin konttorin tilapäisten apulaisten määrärahasta.

Konttorin aktuaarille S. J. Liedolle myönnettiin <sup>7)</sup> anomansa virkaero lukien lokakuun 1 p:stä sekä virkavapautta edellisen syyskuun ajaksi. Amanuenssi V. Kuhlefelt määrättiin syyskuun 1 p:stä toistaiseksi hoitamaan aktuaarintoiimeen liittyvät tehtävät ja neiti D. Neovius samana aikana toimimaan neiti Kuhlefeltin sijaisena, molemmat saaden asianomaisiin virkoihin liittyvät pohjapalkat. Aktuaarinvirka oli julistettava haettavaksi 30 päivän kuluessa syyskuun 23 p:stä lukien. Määräajan kuluessa saapui erinäisiä hakeuksia, mutta ketään hakijoista ei pidetty virkaan sopivana, minkä johdosta rahatoimikamari päätti <sup>8)</sup> jättää sen sillä kertaa täyttämättä sekä kehottaa konttorin johtajaa ennen vuoden 1929 tammikuuta tekemään uuden ehdotuksen aktuaarinviran julistamisesta haettavaksi.

Tilastokonttorin anottua 5,000 markan suuruista määrärahaa niiden kustannusten peittämiseksi, jotka aiheutuivat maistraatin tilastollista päätoimistoa varten vaatiman, kaupungin raha-asioita valaisevan tilaston laatimisesta, rahatoimikamari päätti <sup>9)</sup> määrätä kaupunginkassanhoitaja E. Hellströmin kolmen kuukauden aikana huhtikuun 1 p:stä lukien toimimaan tilastokonttorissa 5,520 markan kuukausipalkoin, jonka kaupunginvaltuusto oli määrännyt maksettavaksi käyttövaroistaan.

*Valitus satamahallituksen toimenpiteen johdosta.* Satamahallitus oli kolmen kuukauden ajaksi pidättänyt <sup>10)</sup> satamakonstaapeli A. Adamssonin virantoimituksesta ja määrännyt hänet menettämään kaikki palkkaetunsa sen johdosta,

<sup>1)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 20 p. kesäk. 4,280 §. — <sup>2)</sup> Rkmrin pöytäk 3 p. tammik. 4 §. — <sup>3)</sup> S:n 3 p. tammik. 5 §. — <sup>4)</sup> S:n 5 p. kesäk. 1,000 §. — <sup>5)</sup> S:n 7 p. syysk. 1,441 §. — <sup>6)</sup> S:n 17 p. tammik. 83 §. — <sup>7)</sup> S:n 21 p. syysk. 1,546 §. — <sup>8)</sup> S:n 13 p. marrask. 2,013 §. — <sup>9)</sup> S:n 27 p. maalisk. 517 §; ks. myös tätä kert. s. 4\*—5\*. — <sup>10)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 19 p. kesäk. 4,229 §.



että Adamsson satamatyöläislakon ja nostokurkien hoitajain sen yhteydessä julistaman myötätuntoisuuslakon aikana oli kieltäytynyt noudattamasta satamakapteenin määräystä ja hoitamasta nostokurkia. Tästä toimenpiteestä Adamsson valitti rahatoimikamariin, joka asiaa käsiteltäessä katsoi selvitetyn, että satamakapteeni puheena olevassa tapauksessa oli velvoittanut valittajan suorittamaan työtä, jonka oli katsottava kuuluvan hänen tehtäviinsä, sekä ettei hallitus rangaistusta määrätessään ollut ylittänyt toimivaltaansa eikä rikkonut voimassa olevia määräyksiä vastaan, minkä vuoksi kamari päätti <sup>1)</sup>, ettei valitus aiheuttaisi toimenpidettä.

*Rakennustarkastuskonttorin viranhaltijat.* Rahatoimikamari päätti <sup>2)</sup>, että rakennuskonttorin palkkausmäärärahasta sai maksaa konttorin v. t. kanslistille J. Sibeliukselle palkkioksi 2,070 markkaa kuukaudessa helmikuun 1 p:stä, kunnes kanslistintoimi oli vakinaisesti täytetty.

*Rakennustarkastuskonttorin työvoimain lisääminen.* Rahatoimikamari myönsi <sup>3)</sup> käyttövaroistaan 64,000 markkaa maistraatin käytettäväksi kahden avustavan rakennusvalvojan palkkaamiseen kahdeksaksi kuukaudeksi.

*Rakennuskonttorin työvoimain lisääminen.* Rahatoimikamari päätti <sup>4)</sup>, että rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosastolle huhtikuun 1 p:stä vuoden loppuun sai ottaa ylimääräisen insinööriin ja ylimääräisen arkkitehdin, sekä osoitti heidän palkkaamiseensa 83,250 markkaa käyttövaroistaan.

Jouduttaakseen Herttoniemen vastaisen käyttöohjelman laatimistyötä rahatoimikamari oikeutti <sup>5)</sup> kaupungin yleisten töiden hallituksen ottamaan rakennuskonttorin satamaosaston palvelukseen kaksi ylimääräistä insinööriä yhdeksäksi kuukaudeksi ja yhden ylimääräisen piirustajan kahdeksaksi kuukaudeksi sekä käyttämään heidän palkkaamiseensa 108,100 markkaa talousarvioon tilapäisiä apulaisia varten merkitystä määrärahasta.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä rahatoimikamari päätti <sup>6)</sup>, että tilapäinen avustavan puutarhurin toimi säilytettäisiin toistaiseksi ja kunnes sen ottaminen vakinaiseen menosääntöön katsottiin sopivaksi.

*Kaupungin viranhaltijain pätevyys ehdot.* Maistraatin kehoitettua rahatoimikamaria lausumaan mielipiteensä valtion oppikoulukomitean tiedustelusta, joka koski m. m. suoritettun keskikoulututkinnon merkitystä pätevyysehtona Helsingin kunnan virkoihin pyrittäessä, kamari päätti <sup>7)</sup> ehdottaa, että maistraatti vastaisi pääkohdittain seuraavasti:

1) Useimmat kaupungin viroista ja toimista ovat sellaisia, ettei niiden haltijoilta vaadita minkään määrätyn tutkinnon suorittamista. Milloin suoritettu tutkinto on määrätty pätevyys ehdoksi, on se joko korkeakoulutai ammattikoulututkinto. Keskikoulututkinnon suorittamista voitaneen tuskin määrätä pätevyys ehdoksi kaupungin virkaa tai tointa täytettäessä, mutta se on luettava ansioksi haettaessa sellaisia virkoja, joiden haltijoilta ei vaadita korkeakoulutai ammattikoulututkinnon suorittamista.

2) Kunnan viranhaltijoilta vaadittavaa molempien kotimaisten kielten taitoa koskeva ehdotus esitettäisiin kertomusvuoden kuluessa kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi <sup>8)</sup>.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 23 p. lokak. 1,754 § — <sup>2)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 8 p. helmik. 2,839 §. — <sup>3)</sup> Rkmrin pöytäk. 10 p. huhtik. 604 § ja 4 p. toukok. 765 §; vrt. tätä kert. s. 74. — <sup>4)</sup> Rkmrin pöytäk. 21 p. helmik. 275 §. — <sup>5)</sup> S:n 2 p. maalisk. 336 §. — <sup>6)</sup> S:n 13 p. marrask. 1,989 §. — <sup>7)</sup> S:n 3 p. helmik. 173 §. — <sup>8)</sup> Ks. tätä kert. s. 118.

3) Jonkin ulkomaisen sivistyskielen taito on ansioksi vain suhteellisen harvoja virkoja ja toimia haettaessa, etusijassa sellaisia, joiden hakijain on ollut suoritettava korkeakoulu- tai ammattikoulututkinto. Viroista ja toimista, joiden haltijoilta ei vaadita tällaista tutkintoa, mutta joissa jonkin sivistyskielen taito silti voi olla hyödyksi, mainittakoon m. m. ne satamalaitoksen virat, joiden haltijat joutuvat suoranaisesti kosketuksiin ulkomaisen liikennöitsijäin kanssa, sekä ne teknillisten laitosten virat, joiden haltijat joutuvat käsittelemään ulkomaisia tavarahankintoja tai suoranaisesti palvelevat yleisöä. Mainituissa tapauksissa lienee hyötyä etusijassa saksan- ja englanninkielten taidosta.

*Viranpitäjän oikeus harjoittaa elinkeinoa.* Kaupungin hallituksille ja lautakunnille huomautettiin <sup>1)</sup>, ettei sellaisten kaupungin viranhaltijain, joiden virkatehtäviin kuului valvoa tai tarkastaa ammatteja tai elinkeinoja, rakennustoimintaa t. m. s., ollut lupa itse ottaa osaa tällaisen toiminnan harjoittamiseen.

*Eroamisvelvollisen viranhaltijan oikeus pysyä virassaan.* Talonisännöitsijä K. Gustavsonille myönnetty oikeus <sup>2)</sup> pysyä virassaan yksi vuosi sen jälkeen kuin hän oli täyttänyt 65 vuotta, pidennettiin <sup>3)</sup> olemaan voimassa kuluvan vuoden loppuun.

Samaten pidennettiin <sup>4)</sup> rahatoimikonttorin konttorikirjurille H. Wege-liukselle myönnetyn samaa tarkoittavan oikeuden <sup>2)</sup> voimassaoloaika lokakuun 1 p:ään 1929.

*Oikeus pitää sivuvirkoja.* Rahatoimikamari päätti <sup>5)</sup>:

että 65 vuoden ikä, jossa kunnan viranpitäjä on velvollinen eroamaan, ei estänyt häntä hoitamasta sivuvirkaa;

että viranhaltijoilta yleensä oli evättävä oikeus pitää sivuvirkoja, joita oli hoidettava heidän vakinaisena virka-aikanaan ja jotka vaativat heiltä aikaa useita tunteja viikossa; sekä

että viranhaltijat yleensä oli oikeutettava hoitamaan kaupungin omia sivuvirkoja.

Tässä yhteydessä rahatoimikamari peruutti aikaisemmin lukuisille kunnan viranhaltijoille myönnettyjä oikeuksia sivuvirkain hoitamiseen oikeut- taen heidät kuitenkin uudestaan sitä anomaan, jos asianomaisen sivuviran hoito voitiin järjestää siten, ettei siitä koitunut haittaa viranhaltijan vaki- naiselle työlle. Muut ennen myönnetyt oikeudet sivuvirkain hoitamiseen jäisivät voimaan toistaiseksi ja kunnes rahatoimikamari toisin päätti, ja asianomainen virasto olisi velvollinen valvomaan, ettei sivuviran hoitaminen häirinnyt vakinaista työtä sekä jos niin tapahtuisi, viipymättä ilmoittamaan asian rahatoimikamarille.

Seuraavat henkilöt oikeutettiin vakinaisen kunnallisen virkansa ohella hoitamaan alla mainittuja sivuvirkoja:

toisen kaupunginvoudin konttorin ylimääräinen ulosottomies C. Oker- Blom hoitamaan ylimääräisen virkamiehen tointa korkeimmassa oikeudessa <sup>6)</sup>;

rahatoimikamarin avustava notaari I. Nordberg hoitamaan Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön sihteerintointia <sup>7)</sup>;

rahatoimikamarin asiamiesosaston notaari T. Törnblom hoitamaan yli- määräisen virkamiehen tointa korkeimmassa oikeudessa <sup>8)</sup>;

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 18 p. toukok. 905 a §. — <sup>2)</sup> Ks. v:n 1927 kert. s. 257. — <sup>3)</sup> Rkmrin pöytäk. 4 p. syysk. 1,421 §. — <sup>4)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,505 §. — <sup>5)</sup> S:n 19 p. kesäk. 1,106 §. — <sup>6)</sup> S:n 7 p. elok. 1,313 §. — <sup>7)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,524 §. — <sup>8)</sup> S:n 2 p. lokak. 1,612 §.

tilastokonttorin aktuaari S. J. Lieto neljänä päivänä viikossa klo 8—9.30 ja kahtena päivänä viikossa klo 8—8.45 antamaan opetusta Helsingin kauppiaitten kauppakoulussa <sup>1)</sup>;

avustava reviisori Y. Wahlroos vuonna 1929 toimimaan Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 2:n isännöitsijänä <sup>2)</sup>;

sosiaalilautakunnan kotitalousneuvoja I. Grotenfelt kolmenatoista tuntina viikossa opettamaan käsitöitä ja kaunokirjoitusta yksityisissä oppilaitoksissa <sup>3)</sup>;

lihantarkastamon tarkastuseläinlääkäri B. Österholm hoitamaan valtion eläinlääkintölaboratorion assistentinvirkaa helmikuun 1 p:stä kuluvan vuoden loppuun <sup>4)</sup>; tässä yhteydessä rahatoimikamari päätti <sup>4)</sup> kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa lausumaan mielipiteensä kysymyksestä, olisiko mahdollista lisätä tarkastuseläinlääkärin tehtäviä siten, että hänellä olisi täysi päivätyö ja hänen virkansa voitaisiin katsoa pääviraksi <sup>4)</sup>;

kunnallinen amattientarkastaja E. Heikkinen hoitamaan Kaupunkien yleisen paloapuyhdistyksen Helsingin pohjoisen piirin asiamiehen tointa <sup>5)</sup>;

köyhäinhoitolautakunnan johtajanapulainen J. Jakobsson hoitamaan Helsingin yliopiston kasvatusopillisen voimistelun aliopettajantointa, johon liittyi kahdeksan puolentunnin opetusvelvollisuus viikossa, sekä erään täkäläisen oppikoulun voimistelunopettajantointa, johon liittyi neljän viikkotunnin opetusvelvollisuus <sup>6)</sup>;

köyhäinhoitolautakunnan kodissakävijä N. Gebauer opettamaan 7 ½ viikkotuntina eräässä valmistavassa koulussa <sup>6)</sup>;

köyhäinhoitolautakunnan asiamies W. A. Eloniemi kuluvan vuoden loppuun asti hoitamaan n. s. puoliesittelyä korkeimmassa hallinto-oikeudessa <sup>6)</sup>;

lastensuojelulautakunnan kanslisti E. Hirn kahdeksana tuntina viikossa klo 8—9.50 opettamaan valmistavassa tyttöjen ammattikoulussa <sup>7)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja A. Hihlman lukuvuonna 1928—29 kahtenatoista viikkotuntina opettamaan eräässä täkäläisessä oppikoulussa <sup>8)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar L. Porkka lukuvuonna 1928—29 yhtenatoista viikkotuntina opettamaan eräässä täkäläisessä oppikoulussa <sup>8)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja V. Kanerva lukuvuonna 1928—29 n. kolmena tuntina päivässä hoitamaan määrättyjä tehtäviä Suomen vankeusyhdistyksen palveluksessa <sup>8)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja A. A. Tynell lukuvuonna 1928—29 hoitamaan erästä tointa valtioneuvoston julkaisuvarastossa <sup>8)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja J. O. Metsikkö lukuvuonna 1928—29 hoitamaan erästä Helsingin lääninvankilan opettajantointa, johon liittyi kolmen tunnin päivittäinen opetusvelvollisuus <sup>9)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja Y. Lahtinen yhtenatoista tuntina viikossa opettamaan laulua ja musiikkioppia työväenopiston suomenkielisellä osastolla <sup>10)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen veistonopettaja V. Seppä hoitamaan erästä tointa Kotikasvatusyhdistyksen palveluksessa <sup>11)</sup>;

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 14 p. elok. 1,337 §. — <sup>2)</sup> S:n 4 p. jouluk. 2,170 §. — <sup>3)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,511 §. — <sup>4)</sup> S:n 31 p. tammik. 150 §. — <sup>5)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,512 §. — <sup>6)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,513 §. — <sup>7)</sup> S:n 28 p. elok. 1,377 §. — <sup>8)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,514 §. — <sup>9)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,515 §. — <sup>10)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,516 §. — <sup>11)</sup> S:n 9 p. lokak. 1,653 §.

suomenkielisten kansakoulujen opettaja A. Halén-Harla lukuvuonna 1928—29 opettamaan yhteensä neljänä viikkotuntina Helsingin koelyseossa ja Helsingin toisessa suomalaisessa lyseossa <sup>1)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja H. Vakkilainen opettamaan yhteensä seitsemänä viikkotuntina kirjapainokoulussa <sup>2)</sup>;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja J. Holmström lukuvuonna 1928—29 opettamaan enintään neljänä viikkotuntina ruotsalaisessa normaali-lyseossa <sup>3)</sup>;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja C. T. Häggström lukuvuonna 1928—29 enintään 7 viikkotuntina antamaan opetusta oppilaitoksessa Nya svenska läroverket <sup>3)</sup>;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja B. Holmström sivuvirkana hoitamaan Kaupunkien yleisen paloapuyhdistyksen kirjanpitäjän tointa, kuitenkin ainoastaan kuluvan vuoden loppuun <sup>4)</sup>;

sähkölaitoksen kamreeri G. Weckman toistaiseksi toimimaan Temppelikadun talon n:o 8 isännöitsijänä <sup>5)</sup>;

sähkölaitoksen käyttöinsinööri O. Råbergh kuluvan vuoden loppuun asti hoitamaan konerakennuksen assistentinvirkaa teknillisessä korkeakoulussa <sup>6)</sup>;

rakennuskonttorin katuosaston avustava insinööri W. Starck lukuvuonna 1928—29 18 tuntina viikossa antamaan opetusta teollisuuskoulussa edellyttäen, etteivät nämä tunnit sattuneet rakennuskonttorin työaikana <sup>7)</sup>;

rakennuskonttorin katuosaston avustava insinööri H. Valjakka lukuvuonna 1928—29 15 tuntia viikossa opettamaan teollisuuskoulussa edellä mainituin edellytyksin <sup>7)</sup>; sekä

rakennuskonttorin katuosaston avustava insinööri H. A. Relander lukuvuonna 1928—29 13 tuntina viikossa opettamaan teollisuuskoulussa edellä mainituin edellytyksin <sup>7)</sup>.

Rahatoimenjohtaja V. Huplin tiedustelun johdosta rahatoimikamari ilmoitti <sup>8)</sup> ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että rahatoimenjohtaja otti vastaan sen komitean jäsenyyden, jonka valtioneuvosto oli asettanut virastokysymystä tutkimaan.

*Lupa asua kaupungin ulkopuolella.* Alla mainitut kunnan viranhaltijat oikeutettiin anomuksistaan asumaan kaupungin ulkopuolella:

vanhempi oikeusneuvosmies B. C. Carlson Kauniaisissa yksi vuosi lukien kesäkuun 1 p:stä <sup>9)</sup>;

kunnallinen ammattientarkastaja A.-L. Levanto syyskuun 1 p:ään 1929 Munkkiniemessä <sup>10)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar M. Becker toistaiseksi Munkkiniemessä <sup>11)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Meriläinen vuonna 1929 Kauniaisissa <sup>12)</sup>;

terveydenhoitolautakunnan kaitsija W. Meriläinen vuonna 1929 Kauniaisissa <sup>13)</sup>; sekä

sähkölaitoksen koneenkäyttäjä T. A. Valtonen vuonna 1929 Kulosaaren huvilakaupungissa <sup>14)</sup>.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 30 p. lokak. 1,789 §. — <sup>2)</sup> S:n 20 p. marrask. 2,033 §. — <sup>3)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,517 §. — <sup>4)</sup> S:n 23 p. lokak. 1,755 §. — <sup>5)</sup> S:n 28 p. elok. 1,382 §. — <sup>6)</sup> S:n 25 p. syysk. 1,578 §. — <sup>7)</sup> S:n 18 p. syysk. 1,518 §. — <sup>8)</sup> S:n 4 p. syysk. 1,429 §. — <sup>9)</sup> S:n 6 p. maalisk. 370 §. — <sup>10)</sup> S:n 21 p. elok. 1,350 §. — <sup>11)</sup> S:n 4 p. helmik. 236 §. — <sup>12)</sup> S:n 4 p. jouluk. 2,150 §. — <sup>13)</sup> S:n 4 p. jouluk. 2,149 §. — <sup>14)</sup> S:n 4 p. jouluk. 2,161 §.

*Rahatoimikamarin edustajat hallituksissa, lautakunnissa y. m.* Kamarin edustajaksi kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen valittiin <sup>1)</sup> kanslianeuvos Andersin ja kamarin edustajaksi maatalouslautakuntaan jäsen Estlander. Sitä vastoin kamari ei katsonut olevan syytä valita erityistä edustajaa kaupungin yleisten töiden hallitukseen, koska jäsen Estlander oli tämänkin hallituksen jäsen.

Jäsenelle Levoniukselle annettiin tehtäväksi <sup>2)</sup> edustaa kaupunkia vuoden 1928 kaupungin kiinteän omaisuuden katselmuksessa.

Rahatoimikamari päätti <sup>3)</sup> valita edustajan Mankala fors aktiebolag yhtiön johtokuntaan.

Suomi-seuran kehoitettua rahatoimikamaria valitsemaan yhden jäsenen kaupunkiin saapuvien Amerikassa asuvien suomalaisten vastaanotto-toimikuntaan kamari päätti <sup>4)</sup>, että sitä toimikunnassa edustaisi kaupunginjohtaja A. Castrén ja hänen ollessaan estyneenä se henkilö, joka hänen sijastaan hoiti kaupunginjohtajan tointa.

Kaupunginjohtaja A. Castrén ja kaupunginarkkitehti G. Taucher valittiin <sup>5)</sup> Helsingin konservatorion johtokunnan jäseniksi.

Kaupungin edustajiksi Kansan näyttämön säätiöön rahatoimikamari valitsi <sup>6)</sup> jäsenensä Halmeen, kunnallisen keskustuomiston johtajan Y. Harvian ja professori A. L. Hjelmmannin.

*Rautatiesuunnitelmat.* Johtaja I. Lindfors valtuutettiin <sup>7)</sup> edustamaan kaupunkia helmikuun 13 p:nä pidettävässä kuntainvälisessä kokouksessa, jossa pohdittaisiin n. s. Korian rautatiesuunnitelmaa.

Kaupungininsinööri E. Molander valittiin <sup>8)</sup> edustamaan Helsingin kaupunkia Lohjan kauppalassa huhtikuun 22 p:nä pidettävässä kokouksessa, jossa pohdittaisiin Helsingin—Risteen ratasuunnitelmaa. Kaupungininsinöörin sen jälkeen suoritettua tämän tehtävän ja tehtyä rahatoimikamarille selkoa kokouksen neuvotteluista kamari määräsi <sup>9)</sup> käyttövaroistaan maksettavaksi 506 markkaa hänen matkakustannustensa peittämiseksi.

*Hernesaarensalmi.* Asiamies M. Wilskmanille annettiin tehtäväksi <sup>10)</sup> hankkia kaupungille asianomainen lupa Munkkisaaren ja Hernesaaren välisen salmen täyttämiseen.

Kaupungininsinööri E. Molanderille uskottiin <sup>11)</sup> tehtäväksi valvoa kaupungin oikeutta siinä marraskuun 14 p:nä 1928 alkavassa katselmustoimituksessa, joka vesioikeuslain määräysten mukaisesti oli pantava toimeen mainitun salmen suunnitellun täyttämisen johdosta.

*Katselmusmiesten vaali.* Asuntotarkastaja K. Wasastjerna sekä kamarin jäsen Halme valittiin <sup>12)</sup> toimittamaan Ryttylän koulukodin uuden talousrakennuksen katselmus. Katselmus toimitettiin toukokuun 24 p:nä ja katselmuskirja jätettiin <sup>13)</sup> rahatoimikamarille.

Kaupunginagronoomi A. J. Tamminen määrättiin <sup>14)</sup> edustamaan kaupunkia Viikin latokartanossa marraskuun 6 p:nä tapahtuvassa lähtö- ja tulokatselmuksessa.

*Tilintarkastajain vaali.* Uimahalli osakeyhtiön tilien tarkastajaksi valittiin <sup>15)</sup> kamarin jäsen Kauppi.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 3 p. tammik. 6 §. — <sup>2)</sup> S:n 3 p. tammik. 7 §. — <sup>3)</sup> S:n 28 p. helmik. 318 §. — <sup>4)</sup> S:n 11 p. toukok. 836 §. — <sup>5)</sup> S:n 28 p. jouluk. 2,312 §. — <sup>6)</sup> S:n 6 p. marrask. 1,882 §. — <sup>7)</sup> S:n 10 p. helmik. 231 §. — <sup>8)</sup> S:n 3 p. huhtik. 572 §. — <sup>9)</sup> S:n 12 p. kesäk. 1,064 §. — <sup>10)</sup> S:n 31 p. elok. 1,403 §. — <sup>11)</sup> S:n 30 p. lokak. 1,798 §. — <sup>12)</sup> S:n 13 p. huhtik. 644 §. — <sup>13)</sup> S:n 19 p. lokak. 1,733 §. — <sup>14)</sup> S:n 30 p. lokak. 1,828 §. — <sup>15)</sup> S:n 29 p. syysk. 1,591 §.

*Botby aktiebolag.* Kamarin jäsenelle Leopoldille annettiin tehtäväksi <sup>1)</sup> perehtyä Botby aktiebolagin hoitoon, jotta hän voisi yhtiössä valvoa kaupungin oikeutta ja etua, minkä ohessa hänet oikeutettiin tässä tarkoituksessa käyttämään apunaan asiantuntijoita.

*Leppäsuon alueen pakkolunastus.* Uudenmaan läänin maanmittaus-insinöörin F. O. Immellin ilmoitettua, että kysymys Leppäsuon alueen pakkolunastuksen valmistavista toimenpiteistä otettaisiin käsiteltäväksi elokuun 2 p:nä pidettävässä kokouksessa, ja kehoitettua rahatoimikamaria valitsemaan edustajansa tähän tilaisuuteen kamari päätti <sup>2)</sup> valtuuttaa asiamies-osaston edustamaan kaupunkia sekä anoa, että maistraatti puolestaan valitsisi kaksi uskottua miestä.

Kaupungin edustajaksi siihen pakkolunastuslautakuntaan, jonka tuli antaa lausunto Leppäsuon alueen n:o 68 a käyttö- ja lunastusoikeuden pakkolunastus ehdoista, valittiin <sup>3)</sup> pankinjohtaja Hj. Ekholm.

Asiamies M. Wilskmanille annettiin tehtäväksi <sup>4)</sup> edustaa kaupunkia edellä mainitun pakkolunastusjutun käsittelyä varten joulukuun 3 p:nä pidettävässä pakkolunastuslautakunnan kokouksessa.

Lakitieteenkandidaatti G. Norrmén, joka toimi kaupungin asiamiehenä tämän ja Osakeyhtiö M. G. Steniuksen välisessä Leppäsuon alueen lunastusoikeutta koskevassa oikeudenkäynnissä, valtuutettiin <sup>5)</sup> sittemmin ajamaan kaupungin asiaa myöskin edellä mainitussa pakkolunastuslautakunnassa, koska tämän käsiteltävät asiat läheisesti liittyivät oikeudenkäynnillä ratkaistaviin riitakysymyksiin.

Pakkolunastuslautakunnan vaadittua kaupungilta kyseellisen alueen arviokirjaa, joka oli laadittava edellyttäen, että aluetta sai käyttää ainoastaan puutarhatarkoituksiin, rahatoimikamari päätti <sup>6)</sup> uskoa vaaditun arvioinnin toimittamisen puutarhureille O. Lundellille ja T. Barckille sekä kaupungingeodeetti W. O. Lillelle, minkä ohessa kaupungin yleisten töiden hallitusta kehoitettiin antamaan arvioida alueella olevat rakennukset.

*Viikin ja Rastbölen välinen tie.* Asiamiesosasto velvoitettiin <sup>7)</sup> valvoamaan kaupungin oikeutta Uudenmaan läänin vanhemman maanmittaus-insinöörin E. Tukkilan kuuluttamassa kokouksessa, jossa suunniteltaisiin tien rakentamista Viikin latokartanosta Herttoniemen ja Strömsin tilain kautta Puodinkylään ja Rastböleen. Avustavaa kaupunginarkkitehtia B. Aminoffia kehoitettiin tässä tilaisuudessa olemaan asiamiehelle avuksi.

*Gråö-nimisen saaren erottaminen.* Kaupungin edustajaksi siihen maanmittaustoimitukseen, joka koski Gråö-nimisen saaren erottamista kaupungin omistamasta kantatilasta, valittiin <sup>8)</sup> asiamies M. Wilskman.

*Komiteat.* Varatuomari K. V. Holman sijaan valittiin <sup>9)</sup> kamarin jäsen Leopold sen komitean jäseneksi, joka vuonna 1924 oli asetettu laatimaan kaupungin virastojen yksityisille antamista toimituskirjoista kannettavien maksujen taksaehdotusta.

Rahatoimikamari asetti <sup>10)</sup> komitean valmistelemaan kysymystä kaupungin kiinteistöhallinnon järjestämisestä ja valitsi siihen kaupunginjohtaja A. Castrénin puheenjohtajaksi sekä kamarin jäsenen Estlanderin ja kaupungin-

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 9 p. lokak. 1,680 §. — <sup>2)</sup> S:n 17 p. heinäk. 1,228 §. — <sup>3)</sup> S:n 26 p. lokak. 1,776 §. — <sup>4)</sup> S:n 16 p. marrask. 2,024 §. — <sup>5)</sup> S:n 14 p. jouluk. 2,226 §. — <sup>6)</sup> S:n 28 p. jouluk. 2,328 §. — <sup>7)</sup> S:n 17 p. heinäk. 1,232 §. — <sup>8)</sup> S:n 30 p. marrask. 2,128 §. — <sup>9)</sup> S:n 21 p. jouluk. 2,281 §; ks. v:n 1924 kert. s. 284. — <sup>10)</sup> Rkmrin pöytäk. 17 p. tammik. 93 §.

insinööri E. Molanderin jäseniksi, viimeksi mainitun kaupungin yleisten töiden hallituksen edustajaksi.

Kaupungin kiinteistöjen palovakuutuskysymystä pohtimaan asetettiin <sup>1)</sup> komitea, johon tulivat kanslianjohtaja J. W. Andersin puheenjohtajaksi sekä kamarin jäsen Kauppi ja johtaja W. A. Lavonius.

Valiokunnalle, johon kuuluivat kaupunginjohtaja A. Castrén, rahatoimenjohtaja V. Hupli ja kamarin jäsen Leopold, annettiin <sup>2)</sup> tehtäväksi neuvotella valtion edustajain kanssa tonttipaikan luovuttamisesta suunnitellulle postilennätintalolle.

Valiokuntaan, joka selvitteli erinäisiä lainopillisia kysymyksiä, m. m. Taipaleen alueen tonttien lunastusoikeutta koskevia, lähetettiin <sup>3)</sup> kysymys Suomen kansallisteatterin viereisen katumaan omistusoikeudesta.

Vuonna 1929 myytäväksi tarjottavien tonttien luetteloa laatimaan asetettiin <sup>4)</sup> komitea, johon tulivat rahatoimenjohtaja V. Hupli puheenjohtajaksi sekä kaupungin asemakaava-arkkitehti B. Brunila, rahatoimikamarin sihteeri K. Hård af Segerstad, kamarin jäsen Kauppi ja kaupungingeodeetti W. O. Lille.

Varastoalueiden järjestelykysymystä valmistelemaan asetetulle komitealle annettiin <sup>5)</sup> tehtäväksi laatia kaupungin tilapäisten varastoalueiden rakennusjärjestysehdotus.

Helsingin kauppiaitten yhdistyksen anottua, että kiireellisiin toimenpiteisiin ryhdyttäisiin puunjalostustuotteiden vientimakasiinin rakentamiseksi, ja satamahallituksen ehdotettua, että Katajanokalle rakennettaisiin voi- ja juustomakasiini, rahatoimikamari päätti <sup>6)</sup> asettaa viisimiehistön komitean tätä kysymystä tutkimaan ja antamaan siitä ehdotuksensa ja valitsi siihen edustajikseen kaupunginjohtaja A. Castrénin ja kamarin jäsenen Kauppin, satamahallituksen edustajaksi johtaja H. Ramsayn ja kaupungin yleisten töiden hallituksen edustajaksi kaupungininsinööri E. Moringin, minkä ohessa Helsingin kauppiaitten yhdistystä edusti <sup>7)</sup> tukkukauppias O. Huttunen. Kaupunginjohtaja Castrénin tuli toimia komitean puheenjohtajana.

Asetettiin <sup>8)</sup> komitea, joka sai tehtäväkseen valvoa, että Katajanokan kappalelavara-aseman jäljellä olevat rakennustyöt suoritettiin loppuun niin pian kuin mahdollista ja kaikkien asianosaisten edut mikäli mahdollista otettiin huomioon. Tähän komiteaan valittiin <sup>8)</sup> puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja A. Castrén sekä muiksi jäseniksi kamarin jäsen Kauppi ja johtaja A. Niklander, minkä lisäksi rautatiehallitusta kehoitettiin valitsemaan kaksi jäsentä sekä kaupungin yleisten töiden hallitusta ja satamahallitusta kumpaakin yksi jäsen.

Valmistelemaan kysymystä uuden matkustajatullipaviljongin rakennuttamisesta Eteläsatamaan asetettiin <sup>9)</sup> komitea, johon valittiin kanslianjohtaja J. W. Andersin puheenjohtajaksi sekä satamahallituksen puheenjohtaja H. Ramsay ja rakennuskonttorin satamaosaston työpäällikkö S. Randelin ja tulliviranomaisten edustajaksi ylitarkastaja L. N. Summelin.

Pankinjohtaja T. Grotenfelt vapautettiin <sup>10)</sup> anomuksestaan kaupungin ja valtion yhteisen sairaalakomitean jäsenyydestä ja hänen sijaansa valittiin jäseneksi kamarin jäsen Leopold.

<sup>1)</sup> Rkmin pöytäk. 17 p. tammik. 94 §. — <sup>2)</sup> S:n 21 p. syysk. 1,535 §. — <sup>3)</sup> S:n 30 p. lokak. 1,829 §. — <sup>4)</sup> S:n 9 p. marrask. 1,972 §. — <sup>5)</sup> S:n 30 p. marrask. 2,136 §. — <sup>6)</sup> S:n 24 p. heinäk. 1,267 §. — <sup>7)</sup> Rkmin jstn pöytäk. 7 p. elok. 4,692 §. — <sup>8)</sup> Rkmin pöytäk. 26 p. lokak. 1,774 §. — <sup>9)</sup> S:n 2 p. marrask. 1,851 §. — <sup>10)</sup> S:n 17 p. tammik. 95 §.

Rahatoimikamari valitsi <sup>1)</sup> jäsenensä Leopoldin edustajakseen komiteaan, jonka terveydenhoitolautakunta oli asettanut valmistelemaan kysymystä ruumishuoneen aikaansaamisesta.

Terveydenhoitolautakunnan ilmoitettua, että kaupungissa oli sattunut yksi pernaruton tapaus ja sen johdosta ehdotettua, ettei raatoja ja pilaantunutta lihaa kuten siihen asti saisi kaivaa maahan keskussairaalan alueelle, rahatoimikamari päätti <sup>2)</sup> asettaa komitean, jonka tuli tutkia tätä kysymystä ja antaa ehdotus sen ratkaisemiseksi, ja valitsi sen jäseniksi kaupungin eläinlääkäri W. Ehrströmin, ens. kaupunginlääkärin F. Hisingerin ja puhtaanapitolaitoksen johtajan E. Rosenbröijerin sekä kamarin jäsenet Halmeen ja Leopoldin, joista viimeksi mainitun tuli toimia puheenjohtajana. Sitäpaitsi kehoitettaisiin kaupungin teknillisten laitosten hallitusta valitsemaan joku sähkölaitoksen viranhaltijoista komitean jäseneksi.

Pankinjohtaja E. Rydman vapautettiin <sup>3)</sup> anomuksestaan sen komitean jäsenyydestä, jonka rahatoimikamari vuonna 1927 oli asettanut <sup>4)</sup> selvittämään kysymystä köyhäinhoidon korvaukseksi kaupungille kuuluvien saatavien poistamisesta, ja valitsi <sup>5)</sup> hänen sijaansa puheenjohtajaksi ja jäseneksi kamarin jäsenen Kaupin.

Komitealle, johon valittiin kanslianjohtaja J. W. Andersin puheenjohtajaksi sekä kamarin jäsenet Estlander ja Halme, annettiin tehtäväksi <sup>5)</sup> selvittää kysymystä kaupungin kansakoulutalojen käytön järjestämisestä tehokkaammalle kannalle.

Kaupunginjohtaja A. Castrénille sekä kamarin jäsenille Leopoldille ja Levoniukselle uskottiin <sup>6)</sup> niiden sääntöehdotusten tarkastaminen, jotka oli laadittu kansanlastentarhain kunnallistamista koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen <sup>7)</sup> johdosta.

Valmistelemaan kysymystä Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön osake-enemistön lunastamisesta asetettiin <sup>8)</sup> valiokunta, johon tulivat kanslianjohtaja J. W. Andersin, rahatoimenjohtaja V. Hupli ja kamarin jäsen Kauppi.

Rahatoimenjohtaja V. Hupli valittiin <sup>9)</sup> esikaupunkialueiden liikenneyhteyskysymystä järjestämään asetetun komitean jäseneksi kauppalanjohtaja R. Itkosen sijaan, jolle oli myönnetty vapautus tästä tehtävästä.

Kaupunginjohtaja A. Castrénille ja avustavalle kaupunginasemakaava-arkkitehdille B. Aminoffille annettiin <sup>10)</sup> tehtäväksi neuvotella puolustusministeriön kanssa sopivan alueen luovuttamisesta ampumaradaksi Helsinkiin sijoitetulle sotaväelle.

Rautatiehallitus ilmoitti <sup>11)</sup> valinneensa liikennejohtaja A. B. T. Bläsarin ja asemapäällikön apulaisten O. B. Komin edustajakseen Katajanokalla, Länsisatamassa, Hakaniementorilla ja Vallilassa liikennöivien rautatievaunujen puhtaanapitokysymystä valmistelemaan asetettuun komiteaan.

Satamahallitus ilmoitti <sup>12)</sup> valinneensa satamakapteeni A. Lindforsin ja rakennuskonttorin satamaosaston työpäällikön S. Randelinin edustajakseen komiteaan, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä jätteiden y. m. poistamisesta.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 3 p. helmik. 184 §. — <sup>2)</sup> S:n 3 p. heinäk. 1,161 §. — <sup>3)</sup> S:n 16 p. maalisk. 451 §. — <sup>4)</sup> Ks. v:n 1927 kert. s. 261. — <sup>5)</sup> Rkmrin pöytäk. 11 p. jouluk. 2,205 §. — <sup>6)</sup> S:n 9 p. marrask. 1,974 §. — <sup>7)</sup> Ks. tätä kert. s. 129. — <sup>8)</sup> Rkmrin pöytäk. 3 p. huhtik. 567 §. — <sup>9)</sup> S:n 12 p. kesäk. 1,063 §. — <sup>10)</sup> S:n 21 p. jouluk. 2,303 §. — <sup>11)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 14 p. maalisk. 3,162 §; vrt. v:n 1926 kert. s. 218. —

<sup>12)</sup> Rkmrin jstn pöytäk. 22 p. helmik. 2,999 § ja 21 p. maalisk. 3,207 §; ks. myös v:n 1926 kert. s. 143\*.



*Jäsenten valitseminen asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin.* Rahatoimikamari valitsi seuraavat henkilöt alla lueteltujen yleishyödyllisten asunto-osakeyhtiöitten ja -osuuskuntain johtokuntiin:

Asunto-osakeyhtiö Stenbäckinkatu 18—20:n: opettajatar J. Poijärven ja filosofianmaisteri V. Kaukorannan<sup>1)</sup>;

Osakeyhtiö Virkamiesasuntola Apollonkatu 18:n: rahatoimikamarin v. t. sihteerin A. Danielsonin ja sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin sekä varalle kamarin sihteerin A. Blombergin<sup>2)</sup>;

Virkamiesasuntoja osakeyhtiön: rahatoimikamarin sihteerin A. Blombergin, sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin sekä kamarin jäsenen Estlanderin<sup>3)</sup>;

Asunto-osakeyhtiö Tyynin: rahatoimikamarin v. t. sihteerin A. Danielsonin johtokunnasta eronneen ent. sihteerin A. Ervastin sijaan<sup>3)</sup>;

Asunto-osakeyhtiö Sturen: kanslianjohtaja J. W. Andersinin, kamarin sihteerin A. Blombergin sekä sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin<sup>4)</sup>;

Asunto-osakeyhtiö Hauhon: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin, johtaja K. R. Heinosen sekä kunnan työväenasuntojen isännöitsijän G. Karhumaan sekä varamiehiksi kamarin sihteerin A. Blombergin ja kamarin jäsenen Kaupin<sup>5)</sup>;

Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja Sampsantie 40:n: kanslianjohtaja J. W. Andersinin, kamarin sihteerin A. Blombergin ja sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin<sup>6)</sup>;

Asunto-osuus Vanajan r. l.: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin, kamarin jäsenen Halmeen ja kunnan työväenasuntojen isännöitsijän G. Karhumaan sekä varajäseniksi kamarin sihteerin A. Blombergin ja v. t. sihteerin A. Danielsonin<sup>7)</sup>;

Vallilan asunto-osuuskunnan r. l.: kamarin sihteerin A. Blombergin, sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin ja kamarin jäsenen Halmeen sekä varajäseniksi kamarin sihteerin A. Danielsonin ja kamarin jäsenen Virran<sup>8)</sup>;

Asunto-osuuskunta Käpylän r.l.: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin, kamarin jäsenen Halmeen ja avustavan rakennustarkastajan A. Toivosen sekä varalle kamarin sihteerin A. Danielsonin ja kamarin jäsenen Virran<sup>9)</sup>;

Oma asunto-osakeyhtiön: rahatoimikamarin sihteerin A. Blombergin, kamarin jäsenen Halmeen ja sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin sekä varajäseniksi kamarin sihteerin A. Danielsonin ja kamarin jäsenen Virran<sup>10)</sup>;

Asunto-osakeyhtiö Tyynin: rahatoimikamarin sihteerin A. Blombergin, sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin ja kamarin jäsenen Virran sekä varajäseniksi kamarin sihteerin A. Danielsonin ja asiamies M. Wilskmanin<sup>11)</sup>;

Asunto-osakeyhtiö Aidon: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin, arkkitehti A. Nybergin ja rahatoimikamarin avustavan notaarin I. Nordbergin sekä varamiehiksi kamarin sihteerin A. Danielsonin ja johtaja K. R. Heinosen<sup>12)</sup>;

Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 1:n: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin, johtaja K. R. Heinosen ja kamarin jäsenen Kaupin sekä varamiehiksi kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan ja kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän G. Karhumaan<sup>13)</sup>;

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 13 p. tammik. 52 §. — <sup>2)</sup> S:n 3 p. helmik. 172 §. — <sup>3)</sup> S:n 17 p. helmik. 259 ja 260 §. — <sup>4)</sup> S:n 2 p. maalisk. 362 §. — <sup>5)</sup> S:n 30 p. maalisk. 551 §. — <sup>6)</sup> S:n 30 p. maalisk. 552 §. — <sup>7)</sup> S:n 4 p. toukok. 800 §. — <sup>8)</sup> S:n 28 p. elok. 1,392 §. — <sup>9)</sup> S:n 28 p. elok. 1,393 §. — <sup>10)</sup> S:n 12 p. lokak. 1,703 §. — <sup>11)</sup> S:n 12 p. lokak. 1,704 §. — <sup>12)</sup> S:n 13 p. marrask. 2,002 §. — <sup>13)</sup> S:n 20 p. marrask. 2,047 §.

Asunto-osuuskunta Voiton r.l.: rahatoimikamarin sihteerin A. Danielsonin, sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin ja kamarin jäsenen Halmeen sekä varalle kamarin sihteerin A. Blombergin ja kamarin jäsenen Virran <sup>1)</sup>;

Asunto-osuuskunta Vallilan r. l.: rahatoimikamarin sihteerin A. Blombergin, kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan, sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin ja kamarin jäsenen Halmeen sekä varajäseniksi kamarin sihteerin A. Danielsonin ja sosialilautakunnan avustavan sihteerin A. G. Varosen <sup>2)</sup>;

Asunto-osuuskunta Haavan r. l.: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin, kamarin jäsenen Halmeen ja avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin V. T. Määtän sekä varalle rahatoimikamarin sihteerit A. Blombergin ja A. Danielsonin <sup>3)</sup>;

Asunto-osuuskunta Käpylän r.l.: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin, kamarin jäsenen Halmeen, herra E. Korttilan ja avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin V. T. Määtän sekä varalle kamarin sihteerit A. Blombergin ja A. Danielsonin <sup>4)</sup>; sekä

Asunto-osakeyhtiö Osmo-Käpylän: sosialilautakunnan sihteerin A. Erikssonin ja avustavan rakennustarkastajan A. Toivosen sekä varalle rahatoimikamarin avustavan notaarin I. Nordbergin <sup>5)</sup>).

Rahatoimikamarin velvoitettua <sup>6)</sup> asiamiehensä vuosittain antamaan selonteon kamarin asiamiesosaston toiminnasta asiamies antoi seuraavat vuosia 1924—28 koskevat tiedot:

*Rahatoimikamarin asiamiesosaston käsittelemät asiat vuosina 1924—28.*

| Asian laatu.                                       | 1924.                                        |                                              |           | 1925.                                        |                                              |           | 1926.                                        |                                              |           | 1927.                                        |                                              |           | 1928.                                        |                                              |           |
|----------------------------------------------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------|
|                                                    | Vuoden kulu-<br>essa loppuun<br>käsiteltyjä. | Seuraavaan<br>vuoteen siir-<br>ty-<br>neitä. | Yhteensä. | Vuoden kulu-<br>essa loppuun<br>käsiteltyjä. | Seuraavaan<br>vuoteen siir-<br>ty-<br>neitä. | Yhteensä. | Vuoden kulu-<br>essa loppuun<br>käsiteltyjä. | Seuraavaan<br>vuoteen siir-<br>ty-<br>neitä. | Yhteensä. | Vuoden kulu-<br>essa loppuun<br>käsiteltyjä. | Seuraavaan<br>vuoteen siir-<br>ty-<br>neitä. | Yhteensä. | Vuoden kulu-<br>essa loppuun<br>käsiteltyjä. | Seuraavaan<br>vuoteen siir-<br>ty-<br>neitä. | Yhteensä. |
| mkursseja, vuosi-<br>raasteita y. m. ....          | 288                                          | 97                                           | 385       | 279                                          | 79                                           | 358       | 217                                          | 117                                          | 334       | 257                                          | 79                                           | 336       | 233                                          | 86                                           | 319       |
| seurakuntienkäyntejä ja<br>perimisiä .....         | 258                                          | 138                                          | 396       | 386                                          | 37                                           | 423       | 253                                          | 73                                           | 326       | 202                                          | 52                                           | 254       | 420                                          | 87                                           | 507       |
| lainojen ottamista ja lai-<br>nansuorituksia ..... | 123                                          | 16                                           | 139       | 91                                           | 20                                           | 111       | 103                                          | 11                                           | 114       | 210                                          | 5                                            | 215       | 257                                          | 12                                           | 269       |
| asunovuokria .....                                 | 260                                          | 94                                           | 354       | 259                                          | 100                                          | 359       | 516                                          | 81                                           | 597       | 497                                          | 28                                           | 525       | 421                                          | 30                                           | 451       |
| asunovuokria ....                                  | 50                                           | 7                                            | 57        | 22                                           | 3                                            | 25        | 28                                           | 4                                            | 32        | 37                                           | —                                            | 37        | 32                                           | 1                                            | 33        |
| lupakirjoja ja lain-<br>huutoja .....              | 27                                           | 5                                            | 32        | 33                                           | 15                                           | 48        | 45                                           | 19                                           | 64        | 49                                           | 20                                           | 69        | 70                                           | 15                                           | 85        |
| stamentteja .....                                  | 2                                            | —                                            | 2         | —                                            | —                                            | —         | —                                            | —                                            | —         | —                                            | 1                                            | 1         | —                                            | 1                                            | 1         |
| lupakirjoja ja urakka-<br>sopimuksia .....         | 14                                           | 2                                            | 16        | 6                                            | 5                                            | 11        | 15                                           | 3                                            | 18        | 14                                           | 3                                            | 17        | 69                                           | 4                                            | 73        |
| lupakirjoja ja urakka-<br>sopimuksia .....         | 118                                          | 51                                           | 169       | 138                                          | 31                                           | 169       | 333                                          | 59                                           | 392       | 111                                          | 50                                           | 161       | 41                                           | 15                                           | 56        |
| kalaisia asioita ....                              | 54                                           | 24                                           | 78        | 60                                           | 12                                           | 72        | 50                                           | 7                                            | 57        | 53                                           | 6                                            | 59        | 38                                           | 10                                           | 48        |
| Yhteensä                                           | 1,194                                        | 434                                          | 1,628     | 1,274                                        | 302                                          | 1,576     | 1,560                                        | 374                                          | 1,934     | 1,430                                        | 244                                          | 1,674     | 1,581                                        | 261                                          | 1,842     |

Kertomusvuonna 1928 lähetettiin 1,447 kirjettä.

<sup>1)</sup> Rkmrin pöytäk. 20 p. marrask. 2,048 §. — <sup>2)</sup> S:n 11 p. jouluk. 2,214 §. — <sup>3)</sup> S:n 18 p. jouluk. 2,267 §. — <sup>4)</sup> S:n 18 p. jouluk. 2,268 §. — <sup>5)</sup> S:n 18 p. jouluk. 2,269 §. —

<sup>6)</sup> Ks. tätä kert. s. 263.

Painatustöiden valvojan välityksellä suoritettiin vuonna 1928 seuraavat painatus- ja sidontatyöt, joiden kustannukset nousivat allaolevassa taulukossa mainittuihin määriin.

| Lautakunta tai virasto,<br>jonka laskuun työ<br>suoritettiin.    | Lomakkeet.     |                  | Muut<br>painatustyöt. |                  | Painatus-<br>kulut. | Sidonta-<br>kulut. | Yhteensä. |
|------------------------------------------------------------------|----------------|------------------|-----------------------|------------------|---------------------|--------------------|-----------|
|                                                                  | Eri<br>lajeja. | Yhteensä<br>kpl. | Eri<br>lajeja.        | Yhteensä<br>kpl. |                     |                    |           |
|                                                                  |                |                  |                       |                  |                     | Smk.               |           |
| Maistraatti .....                                                | 71             | 48,185           | —                     | —                | 21,884              | 3,492              | 25,376    |
| Raastuvanoikeus .....                                            | 69             | 76,500           | —                     | —                | 33,938              | 20                 | 33,958    |
| Ensimmäisen kaupun-<br>ginvoudin konttori ..                     | 14             | 78,400           | —                     | —                | 7,405               | —                  | 7,405     |
| Toisen kaupunginvoudin<br>konttori .....                         | 47             | 685,900          | —                     | —                | 46,257              | 2,276              | 48,533    |
| Rikostuomioiden toi-<br>meenpanijan konttori                     | 24             | 113,250          | —                     | —                | 12,782              | 1,450              | 14,232    |
| Raatihuoneen arkisto ..                                          | —              | —                | —                     | —                | —                   | 39,668             | 39,668    |
| Kaupunginvaltuuston<br>kanslia .....                             | 5              | 8,100            | 42                    | 12,900           | 120,912             | —                  | 120,912   |
| Rahatoimikamarin kans-<br>lia .....                              | 30             | 337,000          | 96                    | 25,285           | 439,019             | 8,858              | 447,877   |
| Rahatoimikamarin asia-<br>miesosasto .....                       | 14             | 6,800            | —                     | —                | 2,921               | 1,327              | 4,248     |
| Rahatoimikonttori .....                                          | 56             | 1,115,700        | 3                     | 650              | 84,241              | 8,643              | 92,884    |
| Satamahallitus ja sen<br>alaiset laitokset .....                 | 31             | 304,100          | —                     | —                | 15,209              | 971                | 16,180    |
| Tilastokonttori .....                                            | 14             | 6,807            | 38                    | 22,560           | 227,217             | 7,006              | 234,223   |
| Työnvälitystoimisto ..                                           | 10             | 79,500           | 1                     | 200              | 8,180               | —                  | 8,180     |
| Verotusvalmistelukunta                                           | 21             | 831,900          | —                     | —                | 59,932              | 15,668             | 75,600    |
| Terveydenhoitolautau-<br>kunta ja sen alaiset<br>laitokset ..... | 71             | 172,642          | —                     | —                | 24,536              | 1,214              | 25,750    |
| Sairaalat ja sairaalain<br>tilivirasto .....                     | 33             | 188,010          | —                     | —                | 32,038              | 10,291             | 42,329    |
| Köyhäinhoitolautakunta<br>ja sen alaiset laitokset               | 80             | 173,150          | 2                     | 325              | 28,879              | 1,146              | 30,025    |
| Lastensuojelulautakunta                                          | 25             | 37,300           | 1                     | 150              | 7,019               | —                  | 7,019     |
| Suomenkieliset kansa-<br>koulut .....                            | 25             | 137,396          | —                     | —                | 17,280              | 3,280              | 20,560    |
| Ruotsinkieliset kansa-<br>koulut .....                           | 23             | 47,585           | —                     | —                | 8,643               | —                  | 8,643     |
| Muut opetuslaitokset ..                                          | 8              | 4,316            | 4                     | 1,150            | 6,168               | —                  | 6,168     |
| Kansanlastentarhat .....                                         | —              | —                | 1                     | 300              | 405                 | 129                | 534       |
| Kaupunginkirjasto .....                                          | 59             | 349,043          | 4                     | 4,265            | 43,381              | 1,222,609          | 265,990   |
| Kaupunginmuseo .....                                             | —              | —                | 5                     | 1,700            | 11,866              | —                  | 11,866    |
| Vesijohtolaitos .....                                            | 20             | 38,100           | 1                     | 350              | 14,056              | 4,259              | 18,315    |
| Kaasulaitos .....                                                | 84             | 1,251,425        | 1                     | 350              | 75,871              | 4,150              | 80,021    |
| Sähkölaitos .....                                                | 131            | 1,977,535        | 1                     | 350              | 121,872             | 15,410             | 137,282   |
| Rakennuskonttori .....                                           | 32             | 121,300          | —                     | —                | 17,101              | 2,928              | 20,029    |
| Puhtaanapitolaitos .....                                         | 14             | 62,203           | —                     | —                | 10,720              | 915                | 11,635    |
| Kansanpuistot .....                                              | 39             | 1,063,860        | —                     | —                | 19,767              | —                  | 19,767    |
| Muut lautakunnat ja<br>laitokset .....                           | 73             | 333,430          | 5                     | 1,262            | 43,715              | 8,978              | 52,693    |
| Yhteensä                                                         | 1,123          | 9,649,437        | 205                   | 71,797           | 1,563,214           | 364,688            | 1,927,902 |

<sup>1)</sup> Kertomusvuonna sidottiin 15,622 kirjaa (v. 1927 13,226) 13: 57 (14: 32) markan keskimääräisestä hinnasta kirjaa kohti. Ki jojen sidontaan ja korjauksiin kirjasto käytti 1,557.5 (1,098) työtuntia.

Vuonna 1927 painatettiin 7,271,440 lomaketta, joten kertomusvuoden lisäys oli 2.4 miljoonaa. Muutkin painatustyöt lisääntyivät. Niiden kaupunginvaltuuston asiakirjain sivuluku, joiden painatus kustannettiin rahatoimikamarin painatuskustannusmäärärahalla, kohosi 2,358:sta 3,210:een ja taulukkojen y. m. tavallista tekstiä kalliimpihintaista painatusta edellyttävien mainittujen asiakirjain sivumäärä 1,578:sta 2,262:een. Samaten lisääntyi klisheiden ja karttaliitteiden lukumäärä, joiden aiheuttamat kustannukset oltuaan vuonna 1927 11,484: 66 markkaa nousivat 37,973: 90. markkaan Vaikkakin taulukkosivuja oli 276 kappaletta enemmän kuin edellisenä vuonna, hinta painettua sivua kohden aleni 114: 27 markasta 113: 85 markkaan, karttaliitteitä kuitenkin huomioon ottamatta. Jos nämäkin otetaan huomioon, kohosi hinta 119: 14 markasta 125: 65 markkaan sivulta.

Vuonna 1928 painatetut asiakirjat aiheuttivat kustannuksia yhteensä 403,448: 05 markkaa, vuonna 1927 280,932: 53 markkaa, joten lisäys oli 122,515: 52 markkaa.

Painatus- ja sidontakustannukset yhteensä kohosivat 1,830,952: 19 markasta 1,927,901: 57 markkaan, joten lisäys oli 96,949: 38 markkaa. Koska osa kaupungin virastoista ja laitoksista edelleenkin suoritutti töitä käyttämättä valvojan välitystä, edellä olevat luvut kuitenkin eivät vastaa kaupungin kaikkia painatus- ja sidontakustannuksia.

Saavutettu säästö, joka vuonna 1927 oli ollut 95,817: 34 markkaa, oli kertomusvuonna 163,816: 50 markkaa. Nämä määrät edustavat aikaisemmin suoritettua ja asianomaisen vuoden yksikköhintain mukaan laskettujen painatus- ja sidontakustannusten välistä erotusta, kuitenkin niin, että tätä säästöä laskettaessa ei ole otettu mukaan sellaisia töitä, joista on suoritettu jo vuosina 1926 tai 1927 alennettu yksikköhinta.

Syyskuun 1 p:stä lähtien sekä kirjapainotyöntekijäin palkat, että paperinhinnat kohosivat, minkä johdosta kirjapainot korottivat hintojaan 10 %. Tämä korotus ei kuitenkaan mainittavasti vaikuttanut kaupungin painatus- ja sidontatöihin, koska suurehkoista töistä oli olemassa aikaisemmat sopimukset ja kirjapainojen välistä kilpailua hyväksi käyttämällä voitiin saada lomakey. m. pienehköt painatustyöt suoritetuiksi kohtuullisin hinnoin.

Painatustöihin voitaneen lukea myös ilmoitukset. Niiden aiheuttamat kustannukset nousivat 248,202: 90 markkaan oltuaan vuonna 1927 213,892: 92 markkaa. Ilmoitushinnan alennus oli mainittuina vuosina edellisenä 18,704: 75 markkaa ja jälkimmäisenä 16,286: 78 markkaa.